

Kuidas koostada suguvõsakroonikat?

■ **Noor inimene vaatab tuleviku suunas ja teeb plaane edaspidiseks. Enda varasemast elust ei ole tal palju meenutada, aga ees tundub olevat lõpmatult pikk ja huvitav elu.**

Jaana Tagaväl

Eesti Genealoogia Selts

Keskealiseks saades vaatab inimene ikka veel homsesse päeva ja teeb ka plaane, kuid aegajalt meenutab juba olnud – sest midagi on tema elus juba olnud. Soliidsemasse ikka jõudes jäävad tulevikuplaanid tagasihoidlikumateks, aga meenutatakse na oia oi-oi kui palju. See on aeg, mil hakatakse tihipeale kirjutama mälestusi ja uuri- ma suguvõsalugu.

Kroonikad kui allikad

Kui meie ajani ei oleks säilinud mälestusi kaugetest aegadest, siis ei tunneks me oma ajalugu. Tänu Läti Henrikri "Liivimaa kroonikale" teame muistsete eestlaste võitlustest võõramaiste vallutajate vastu 13. sajandi algusaastatel. Selle ja hilisemate kroonikate peamisteks allikateks on sündmustest vahetult osavõtnute tähelepanekud. Henrik rõhutab, et on kirjanud sellest, "mida me peamegi kõik oma silmaga nägema, ja mida me oma silmaga ei näinud, seda saime teada nendelt, kes nägid ja ise juures olid".

Kroonikatest võime lugeda muuhulgas sellistest Eestimaa ajaloo pöördelistest sündmustest nagu Jüriöö ülestõus, Liivimaa sõda ja Põhjasõda. Hästi on tuntud 1578. aastal Rostockis trükitud Baltasar Russowi alamsaksakeelne "Liivimaa kroonika".

Kroonikad esitavad minevikusündmuse ajalises järjestuses ning need on enamasti kirjutatud proosavormis. Riimkroonikaid on tunduvalt vähem. Hili-

semal ajal on koostatud ka minigite piirkondade (kihelkondade, valdade, külade) või erinevate institutsioonide (kirikute, mõisate, koolide jne) kroonikaid.

Perepärimus ja kroonika

Paljudes peredes on teada oma esivanemate lugu. Selle olemasolu tugineb enamasti suguvõsa pikaajasele jutustamistraditsioonile. Kirjapandud perepärimus on tihipeale eluloo vormis. Eluloojutustust alustatakse isendast, kirjeldades enda käekäiku sünnist alates. Järgmisena kirjutatakse tavaliselt emast ja isast ning õdedest-vendadest. Siis jätkatakse vanaemade ja vanaisade ning teiste kaugemate esivanematega.

Suguvõsakroonika esitab minevikusündmuse ajalises järjestuses, kaugemast ajast tänapäeva poole. Kui eluloojutustust paratamatult piirab kirjeldatavate sugulaste ringi, siis suguvõsaloo kirjutatakse kõikidest teadaolevatest sugulastest. Kroonikas meenutatakse sageli vanimat teadaolevat esivanemat talu ja perekonnanime saamisluu. Kirjeldatakse ka seda, kuidas talus elati ja millised olid suhted naabritega.

Skeem ja sugupuud

Suguvõsakroonika oluline osa on põlvnemisskeem, mis on mõnikord kujundatud sugupuuna. See on justkui kondikava, kust saab vaadata, kuidas inimesed on omavahel sugulased.

Sealt näeb ka, kas esivanema kunagi saadud perekonnanimi kandub tänapäeval edasi või on hoopiski hääbunud. Samuti on sealt näha, kui elujõuline on suguvõsa, st kas see on kasvav või kahanev.

Mõnikord kujundatakse sugupuud hästi kunstipäraselt ning fantaasiarikkalt. Sageli võib selline puu sisaldada sadu inimesi ning hõlmata terve toaseina.

Töö- ja karjäärimes

kevad 2017

Meie inimesed – meie võimalused!

7. märtsil 2017 kell 12.00–18.00 Kultuurikatlas (Põhja pst 27a, Tallinn; <http://kultuurikatel.ee>)

Messil osaleb ligi 100 tööandjat, kelle hulgas nii riigi- kui erasektori esindajad. Lisaks toome messil uudistajateni ka põneva seminariprogrammi, kus otsime vastuseid küsimustele nagu:

- kas oskuste aasta toob insener?
- kas IT-haridus massidesse on võimalik?
- kas firma väärtuse loovad inimesed või nende loodud IT-lahendused?
- patsiga poiss... või hoopis tüdruk?
- millist väärtust loovad juutuuberid? jne

Nii mess kui ka seminar on kõigile tasuta!

Täiendav info peagi Eesti Töötukassa kodulehel või veebilehel www.toomess.ee.

Vallavolikogu moodustas Ruu kohaliku kaitseala

Kristjan Põltaas

Keskonnarühnik

Jõelähtme vallavolikogu algatas eelmise aasta augustis Ruu külas asuva väärtusliku maastiku kohaliku kaitse alla võtmise menetluse. Käesoleva aasta veebruaris sai menetlus lõpu kui volikogu otsustas eelnimetatud väärtusliku maastiku lõplikult kaitse alla võtta (Jõelähtme vallavolikogu 16.02.2017 otsus nr 425). Volikogu otsusega kehtestati välispiir ja kaitseala kaitse-eeskiri, mis selgitab lühidalt kaitse alla võtmise eesmärgi ja lubatud ning keelatud tegevusi. Kaitseala nimeks sai "Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav Ruu loodusobjekt".

Kaitse alla võetava loodusobjekti "Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav Ruu loodusobjekt" pindalaks kokku on 238 hektarit. Seejuures paiknevad kaitstava loodusobjekti territooriumil järgmised katastrüksused: Ojaveere, Anija metskond 11, Naire. Osaliselt paiknevad loodusobjekti territooriumil Silkoja-Nõmme ja Anija metskond 12 katastrüksused.

Maastiku kaitseks

Kaitseala kaitse eesmärgiks on eelkõige Ruu küla lähimurde väärtusliku maastiku ja selle üksikelementide kaitse, elupaigatüüpide, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimeistiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas, tunnustele vastavate loodusobjektide kaitse. Nendeks on eelkõige loopealsed (elupaik 6280), läänetaiga (elupaik 9010) ja metsastunud luided (elupaik 2180).

Lisaks on kaitse eesmärgiks veel metsaõkosüsteemi ja elustiku mitmekesisuse kaitse ja virgestusvõimaluste säilitamine ning parandamine.

Eelnimetatud Ruu väärtuslik maastik kujutab endast luitemaastiku koos seal kasvava taimeistikuga. Täpsemalt on kirjeldatud Ruu luitemaastiku kujunemist keskkonnanõuandja Andres Tõnissoni poolt koostatud ekspertiisis. Ekspertiisist selgub, et Ruu luitemaastiku geomorfoloogiline ja maastikuline kujunemine algas Antsilusjärve (eksisteeris 9500–9000 a.t.) perioodil. Antsilusjärve veetasel Järgala piirkonnas on hinnatud ulatuvat kuni 34 meetrini, mistõttu luitemaastiku hari võis tuule kuhjave tegevuse tagajärjel küündida ka üle 40 meetri (Ruu kaitseala piires on luitemaastiku kõrgeim

Tuleohutu kodu

Päästeamet

Viimase paari aasta lõikes on jaanuar olnud Päästeameti jaoks traagiline.

2015. aastal hukkus aasta esimese kuu jooksul tules üheksa inimest, eelmise aasta oli neid üksteist. Loomulikult on kurb sündmus iga tulekahju hukkunu, siiski võib selle aasta jaanuari tules hukkunu arvu võtta kui väikest tööõnnetust – neid oli kaks, üks Harjumaa Raasiku alavik ja teine Lõuna-Eestis. Raske kuu on tavapäraselt ka veebruar, selle päästjate jaoks

Kristjan Põltaas.

Foto Merike Metstak

punkt 44,8 m merepinnast). Ruu luidete suhteline kõrgus küünib 10–12 meetrini, mis on Eesti oludes küllalt esinduslik. Antsiluse perioodi lõpus taandus meri suhteliselt kiiresti umbes 15 meetri võrra ja nii avanes mitmel pool uus ja tuuletele avatud rannariba, kus soodsas lähemajärjel (liiv) olemasolu korral hakkasid kujunema luided.

Tüüpiliselt on luided kujunenud rööpselt rannikuga, näiteks Ruu luitemaastiku sama vana Harku luitemaastiku (h=50 m) on esindatud kahe paralleelse, küllalt sirgjoonelise luitemaastikuga. Ruu luitemaastiku omapärane ringikujuline põhiplaani pole kuigi tavapärase, ilmselt peegeldab selline põhiplaani muutunud madala rannikuala looklevust, mis ei soosinud pikke ja sirgete luideahelike kujunemist. Luitemaastiku pinnavormide esinemas Eestis hõlmab TÜ Geograafia osakonna (Arold 2005) valminud paigastike andmebaasi kohaselt 0,4%, kusjuures Harju lavamaa maastikurajoonis vaid 0,1% (Soome lahe rannikumadalikul 3,5%). Seega on luitemaastik just lavamaa piirkonnas üpris piiratud levikuga paigas ning väärivad võimalusel kaitset.

Lisaks eelnevalt selgub ekspertiisist, et luitemaastiku pinnavormid on omapärane ja ilmekas, ja kuigi Jõelähtme vallas on mitmeid luitemaastikke, jäävad need madalamale (on nooremad) ning ei ole Ruuga võrrel-

dava kompaktsusega. Luitemaastike (või ka liigestatud pinnamoega liivikute) pindala ja osakaal Eestis on niivõrd marginaalne, et iga luitemaastiku väärtus omaette. Luitemaastik omab nii teaduslikku kui ka esteetilist väärtust, mille säilimist ohustab suuresti kaevandamine.

Mis on alal lubatud?

Nagu eelnevalt sai räägitud, kehtestati Ruu väärtusliku ala kaitseks kaitse-eeskiri, kus on välja toodud lubatud ja keelatud tegevused. Lubatud tegevusteks on majandustegevus, arvestades kaitse-eeskirjas sätestatud erisusi, lageraie langi pindalaga kuni 4 hektarit Anija metskond 11 maakitsusel ja kuni 2 hektarit Ojaveere ning Anija metskond 12 maakitsusel. Muudel juhtudel on lubatud lageraie langi pindalaga kuni 1 hektar. Samuti on lubatud turberaie langi pindalaga kuni viis hektarit. Säilitada tuleb koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus ning arvestada tuleb kaitse-eeskirja keelatud tegevusi, mis käsitlevad raietegevusi.

Lisaks on lubatud marjade, seente ja muude metsa kõrvalsaaduste korjamine, jahipidamine, kuni 50 osalejaga rahvapärase korraldamine, sellest Jõelähtme vallavalitsusest eraldi teavitamata. Suuremat rahvapärase korraldamiseks on tarvilik Jõelähtme vallavalitsuse eelneval kirjalikul nõusolekul. Edasi

lubatakse telkimist ja lõkke tegemist Jõelähtme vallavalitsuse poolt selleks eelnevalt ettevalmistatud ja tähistatud kohas. Muul juhul on telkimine ja lõkke tegemine lubatud Jõelähtme vallavalitsuse eelneval nõusolekul. Lubatakse veel mootorsõidukiga sõitmist teedel ning jalgrattaga sõitmist teedel ja radadel. Mootorsõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel ning metsamajandamisega seotud töödel. Lubatud tegevusteks on rajatiste püstitamine kaitstaval loodusobjektil "Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav Ruu loodusobjekt" Jõelähtme vallavalitsuse eelneval kirjalikul nõusolekul.

Keelatud tegevusteks kaitse-eeskirja kohaselt on raietööde läbiviimine ajavahemikul 15. aprillist kuni 15. juunini, uute lageraie tegemine raiesmikul lähes kuni 100 m enne selle uuenemist või minimaalse liitumisaja möödumist, puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine, uue maaparandussüsteemi rajamine, maavara kaevandamine ja biotööd, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine.

Kaitse alla võtmise otsus, kaitse-eeskiri koos sinna juurde kuuluva seletuskirjaga ja välispiiri kirjeldus on avalikult kättesaadav, mugavaim viis on tuttava dokumentidega läbi Jõelähtme valla kodulehe.

on ka sellel aastal inimestel võimalus enda jaoks sobivaks ajaks leppida kokku päästeametniku poolt kodunõustamine.

lihtsamaks muutmine on tege- likult jõukohane kõigile.

- Töökorras ja nõuetekohaselt koju paigaldatud suitsuandur on sama elementaarne kui kaine peaga rooli istumine!
- Kui kodus kasutatakse lahustit tuld või gaasi, on lisaks suitsuandurile väga soovitatav vinguanduri olemasolu.
- Korras peab olema kodu elektrisüsteem, küttekehad ja korsten. Vajadusel küsi nõu oma ala asjatundjalt.
- Ära suitseta siseruumides. Lohakast suitsetamisest alguse

saanud tulekahjudes hukku- jatkuvalt palju inimesi.

- Kodust lahkudes või magama minnes pole mõistlik tööle jätta vooluvõrku ühendatud elektriseadmeid (nõudepesu- masin, pesumasin).
- Puhasta kergesti süttivatest asjadest nii kelder kui rõdu – kui pinnad on puhtad, pole tule- kahju korral millelgi süttida.
- Kodul peab olema nähtav majanumber, see hõlbustab õnnetuse korral operatiivpöörde tööd.
- Helistades numbril 1524,